

Voorzitter

van het CDA. Als fractielid maakte hij nog de gecombineerde fractievergaderingen van KVP, ARP en CHU mee, die in 1977 in deze Kamer zouden leiden tot de vorming van de CDA-fractie. Zijn inzet voor het totstandbrengen van het CDA was succesvol, zowel binnen de CHU zelf als in het overleg met KVP en ARP, door zijn vermogen bruggen te slaan tussen uiteenlopende opvattingen en niet in de laatste plaats door zijn beminnelijke optreden.

In de Kamer hield Tilanus jr. zich vooral bezig met zaken betreffende volksgezondheid en maatschappelijk werk. Samen met een ander arts-kamerlid, de heer Lambers, streefde hij naar oplossingen voor vraagstukken van volksgezondheid, zowel de budgettaire problemen als de ethische vragen. Geheel vanzelfsprekend vervulde hij de rol van bedrijfsarts van de Tweede Kamer die toen nog een kleine organisatie was. In deze rol kwam hij tot de overtuiging dat een andere en gezondere arbeidsomgeving nodig was en hij mag dan ook wel de vader van onze nieuwbouwplannen worden genoemd. Als zodanig is hij nog erkend toen wij in 1992 verhuisden van de oude vergaderzaal naar deze zaal. Ik zeg expres niet "gehuldigd", omdat hij, evenals zijn vader, een hekel had aan uiterlijk vertoon en politiek bedrijven voor de "bühne".

In zijn optreden was Tilanus zakelijk en streefde hij steeds naar constructief politiek overleg waarbij hij, met een open oog voor de wensen van anderen, doelgericht en opgewekt zijn weg zocht. De woorden boven het overlijdensbericht getuigen daarvan.

Ons medeleven gaat uit naar mevrouw Tilanus, de kinderen en kleinkinderen. Mogen zij Gods nabijheid ervaren bij het verlies van deze beminnelijke en bescheiden man.

Ik verzoek u om enkele ogenblikken stilte.

De aanwezigen nemen staande enige ogenblikken van stilte in acht.

De vergadering wordt van 14.08 uur tot 14.18 uur geschorst.

De **voorzitter**: Ingekomen is een beschikking van de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake aanwijzing van het lid Valk tot lid in de

Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa en de West-Europese Unie.

Ik stel voor, deze beschikking voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: De overige ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Aangezien de toegezegde informatie nog niet is ontvangen, stel ik voor, de stemmingen in verband met wetsvoorstel 24643 van de agenda van vandaag af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Dittrich.

De heer **Dittrich** (D66): Mijnheer de voorzitter! Onlangs heeft de Nederlandse orde van advocaten kritiek geuit op de kwaliteit van beslissingen over asielverzoeken. Haastige spoed is zelden goed. De orde zei dat de grote achterstand op onverantwoorde wijze wordt weggewerkt. En vandaag las ik in Trouw dat vlak voor het zomerreces de rijksuniversiteit van Groningen een rapport aan de directeur van de Immigratie- en naturalisatiedienst heeft aangeboden. Dat rapport gaat over de kwaliteit van deze beslissingen en er wordt kritiek in geuit op het nader gehoor.

De fractie van D66 zou graag een brief van de staatssecretaris van Justitie ontvangen waarin zij ingaat op de kritiek van de Orde van advocaten en op hetgeen in het rapport van de rijksuniversiteit naar voren is gebracht, met name op de wijze waarop het nader gehoor plaatsvindt. Wij zouden het op prijs stellen als zij ook nadere voorstellen deed om de kwaliteit daarvan te verbeteren.

De heer **Rijpstra** (VVD): Voorzitter!

De fractie van de VVD sluit zich bij dit voorstel van D66 aan.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Dat geldt ook voor de fractie van het CDA, voorzitter. Ik zou er nog aan willen toevoegen dat het onze fractie ook interesseert welke beslissingen en vooral welke soorten beslissingen de IND in de tot nu toe afgehandelde gevallen heeft genomen. Wij vragen dit om er een indruk van te krijgen hoe de procedure precies verloopt.

De heer **Janmaat** (CD): Mijnheer de voorzitter! Ook mijn fractie ondersteunt het verzoek van D66, met de vraag aan de staatssecretaris of zij wil aangeven hoe het verzoek van de orde van advocatencollectieven kan worden verenigd met het beleid van de regering om de hele procedure voor asielzoekers te versnellen.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Mijn fractie sluit zich graag aan bij het verzoek van D66, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Verkerk.

De heer **Verkerk** (AOV): Voorzitter! Als lid van de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat heb ik verleden week maandag en gisteren een bezoek gebracht aan knelpunten in het door de regering voorgenoemen tracé voor de hogesnelheidslijn in West-Brabant en in de Randstad. In beide gebieden is mij de zorg van de bevolking voor haar gezondheid opgevallen in verband met slijpsel, afkomstig van spoorrails, bovenleiding en remmen. Die zorg leeft ook bij kwekers in verband met de invloed daarvan op de kwaliteit van hun producten.

Ik zou de minister van Volksgezondheid willen vragen om een brief waarin zij antwoord geeft op een aantal vragen. Ik dring aan op een spoedig antwoord, omdat in november de beslissing over het tracé van de HSL valt en omdat gezondheidszorg daar alles mee te maken heeft.

De vragen luiden als volgt. Wat is de minister bekend over invloed van slijpsel van rails en bovenleiding

Voorzitter

alsmede van koolstof op de gezondheid in de omgeving van spoorrails? Is hiernaar onderzoek verricht in Delft bij het spoorviaduct? Ik stel deze vraag vooral omdat men hierover grote zorgen heeft. Als zo'n onderzoek niet in Delft verricht is, is zij dan bereid om een dergelijk onderzoek op korte termijn te laten instellen?

De heer **Biesheuvel** (CDA): Voorzitter! De vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat heeft een procedure afgesproken waarbij dit onderdeel zeer nadrukkelijk aan de orde zal komen. In mijn rol als voorzitter van deze kamercommissie, verbaast me dit verzoek.

De heer **Hendriks**: Ik ondersteun van ganser harte het verzoek van de heer Verkerk.

De heer **Verkerk** (AOV): Ik ben het natuurlijk eens met de voorzitter van de vaste commissie. Ik stel echter mijn vragen aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, terwijl de procedure is vastgesteld ten aanzien van de minister van Verkeer en Waterstaat.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet. Ik wijs erop dat het kabinet op vele manieren kan antwoorden, waarbij ik ervan uitga dat er met betrekking tot dit punt een integrale en geen verkokerende benadering zal worden gekozen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Augusteijn-Esser.

Mevrouw **Augusteijn-Esser** (D66): Voorzitter! Mede namens de fracties van de PvdA en GroenLinks verzoek ik u, het verslag van het algemeen overleg van donderdag 5 september jl. over het convenant tropisch hout op de agenda te plaatsen, zodat we tijdens een tweeminutendebat moties kunnen indienen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het verslag van dat overleg toe te voegen aan de agenda van deze week.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Rosenmüller aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over **de resultaten van het onderzoek van TNO naar de gevolgen van de privatisering van de Ziekte-wet**.

□

De heer **Rosenmüller** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heet de nieuwe staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid welkom in deze nieuwe zaal. Het doet me deugd dat we hem in het vragenuurtje aan de tand kunnen voelen over een politiek zeer gevoelig en maatschappelijk zeer omstreden onderdeel van zijn portefeuille, namelijk de privatisering van de Ziekte-wet die per 1 maart jl. is ingegaan. Over de gevolgen van de privatisering heeft TNO een enquête gehouden onder 600 artsen en daar komt een zeer verontrustend beeld uit naar voren.

Veel artsen constateren dat de arbeidsmarktpositie van ouderen en minder gezonde mensen is verzwakt. Juist deze groepen worden geweerd van de werkvloer en als men al werk krijgt, wordt er druk uitgeoefend op doorwerken bij ziekte, snelle hervatting van het werk of ontslag op medische gronden. Artsen, vooral bedrijfsartsen, worden door werkgevers onder druk gezet waardoor hun onafhankelijkheid, en daardoor ook hun kwaliteit, wordt bedreigd.

Voor mijn fractie komen deze resultaten niet echt als een verrassing. GroenLinks en andere fracties hebben tijdens de behandeling van de privatisering van de Ziekte-wet daar al voor gewaarschuwd. Bij het kabinet zouden deze enquête-resultaten moeten inslaan als een bom. De voormalige staatssecretaris heeft hier voortdurend gesteld dat risicoselectie niet verder zal toenemen. Om die risico's zoveel mogelijk te beperken, heeft de Kamer een motie van ondergetekende gesteund die uitspreekt "dat verdergaande privatisering van de Ziekte-wet niet mag leiden tot verdergaande risicoselectie" en "dat de kans op werk voor minder gezonde mensen juist zou moeten toenemen". Verder wordt om een

halfjaarlijkse rapportage verzocht. Ik heb vier vragen aan de staatssecretaris.

1. Waarom hebben we een eerste rapportage nog niet ontvangen, ondanks het feit dat het halfjaar ruim verstreken is?
2. Wat is uw opvatting over de resultaten van het TNO-onderzoek?
3. Is de staatssecretaris bereid de zojuist genoemde motie onverkort uit te voeren?
4. Deelt de staatssecretaris de opvatting dat nieuwe maatregelen moeten worden voorbereid om een verdergaande tweedeling tussen gezonde en ongezonde mensen op de arbeidsmarkt te voorkomen? Zo ja, aan welke maatregelen denkt hij en wanneer kunnen wij die verwachten?

□

Staatssecretaris **De Grave**: Voorzitter! Het is duidelijk dat het onderwerp waar de vragen van de heer Rosenmüller over gaan, van belang is. Ik wijs erop dat het onderzoek dat door prof. Willems van het instituut TNO te Leiden is uitgevoerd en gepresenteerd, niet alleen punten bevat waaruit je kritiek kunt lezen. Het bevat ook positieve punten. Gelet op zijn opvattingen, begrijp ik dat de heer Rosenmüller er weinig behoefte aan heeft die positieve punten te melden. Het lijkt mij mijn taak de Kamer te melden dat 55% van de betrokkenen als een positief punt vermeldt dat er in de bedrijven meer aandacht wordt gegeven aan Arbo-beleid, aan sociaal beleid en aan preventiebeleid. Dat was ook een belangrijke doelstelling van de privatisering van de Ziekte-wet.

Voor een juiste beoordeling van de vragen van de heer Rosenmüller lijkt het mij verder redelijk erop te wijzen dat er toch wel wat kanttekeningen kunnen worden geplaatst bij dit onderzoek. Het betreft een onderzoek bij één groep, niet bij werkgevers en niet bij werknemers. Het betreft ook in belangrijke mate veronderstelde gedragsreacties van werkgevers. Het is mijn voornemen om in oktober in het kader van ingediende moties ± niet alleen de motie van de heer Rosenmüller, maar ook de motie van mevrouw Adelmund ± te komen met een uitvoerig onderzoek, waarin betrokkenen hun mening zullen kunnen geven. Wij zullen daarbij ook feitelijke gegevens presenteren. Dan